

„Atomismus“ filosofický

Myšlenka, že lze všechno ve skutečnosti kolem nás „dělit“ na menší kusy a kousky, měla sice v pozdějších dějinách značný vliv (zejména poté, co byla podepřena novými chápáním „atomů“ v novodobé chemii a pak i fyzice), ale byla hned na počátku zatížena jedním závažným nedostatkem: už od počátku starořečtí atomisté přehlíželi, ne-li popírali rozdíl mezi hromadami a celky. Prvním důsledkem byla neschopnost (a vlastně nemožnost) odlišit nahodilý „vznik“ od „zrodu“ (*fysis* se proto připisovala i takovým „jevům“, jako jsou řeky, skály, pohoří, atd.); a hned druhým nejdůležitějším důsledkem bylo popření živoucnosti *arché*, nebo jinak řečeno nepůvodnosti a odvozenosti života (ještě miléťané chápali *arché* jako živou či oživenou nebo aspoň oživující, ale tomu zasadili ránu eleaté).

(Písek, 130115-1.)